

SMART GAP

Bilten

GENDER AKCIONI PLAN BRČKO DISTRIKTA BIH

O PROJEKTU

Projekat "Gender Akcioni Plan Brčko distrikt BiH" za cilj ima poboljšati ravnopravnost i pravo žena i muškaraca po modelu Evropske povelje o rodnim politikama na nivou Brčko distrikta BiH. Projekat je baziran i proizlazi iz domaćih dokumenata, kao i međunarodnih obaveza, koje je BiH preuzela ratifikacijom konvencija iz oblasti ravnopravnosti spolova, u obavezi Bosne i Hercegovine je da izradi Gender Akcioni Plan. Međutim, kako je BiH podijeljena na dva entiteta i Brčko distrikt koji je zasebna jedinica, obaveza Brčko distrikta je takođe razvoj GAP Brčko distrikt BiH, a što je navedeno kao prioritet i u Strategiji razvoja Brčko distrikta BiH 2021 - 2027 godina. Prednosti postojanja Gender akcionog plana su da pruži jasan i koncizan okvir za rješavanje pitanja rodne ravnopravnosti, pomaže u određivanju prioriteta i efikasnoj alokaciji resursa za inicijative za rodnu ravnopravnost, povećava odgovornost i praćenje napretka u oblasti rodne ravnopravnosti, poboljšava učešće svih zainteresovanih strana, uključujući žene i djevojke, u procesima donošenja odluka i jača koordinaciju i saradnju između različitih aktera i organizacija koje rade na rodnoj ravnopravnosti.

OPŠTI CILJ PROJEKTA

Poboljšati ravnopravnost i pravo žena i muškaraca po modelu Evropske povelje o rodnim politikama na nivou Brčko distrikta BiH.

SITUACIONA ANALIZA

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sveobuhvatna situaciona analiza rodne ravnopravnosti u Bosni i Hercegovini (BiH) neophodna je za dubinsko razumijevanje specifičnih izazova i mogućnosti koje oblikuju rodnu dinamiku unutar zemlje. U kontekstu BiH, zemlje s kompleksnom političkom konfiguracijom i slojevitom historijom, rodna ravnopravnost se isprepliće s mnogobrojnim sociopolitičkim pitanjima, te faktori koji utiču na krajni ishod analize, u većini lokalnih zajednica se razlikuju.

U suštini, analiza treba identificirati ključne aktere i institucije koje utječu na rodnu politiku i prakse, kao i postojeće zakonodavne okvire i njihovu implementaciju. Također, važno je uključiti i procjenu javnih politika i programa koji se odnose na rodnu ravnopravnost, te kako se oni primjenjuju na lokalnom nivou u Brčko distriktu BiH. Ova analiza treba da obuhvati širok spektar faktora, uključujući političke, ekonomske, socijalne i kulturne aspekte koji oblikuju živote ljudi različitih rodova u Brčko distriktu BiH. Analiza je rađena kroz razgovore, upitnik koji je uključio ispitanike iz urbano - ruralno područja, te kroz fokus grupe s građanima u Brčko distriktu BiH. Aktora, uključujući političke, ekonomske, socijalne i kulturne aspekte koji oblikuju živote ljudi različitih rodova u Brčko distriktu BiH. Analiza je rađena kroz razgovore, upitnik koji je uključio ispitanike/ice iz urbano - ruralnih područja, te kroz fokus grupe s građanima/kama u Brčko distriktu BiH.

PODACI O ANKETIRANIMA

201

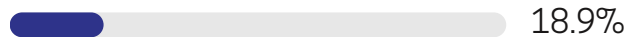
ANKETIRANA OSOBA

U kontekstu izazova koji utiču na unapređenje rodne ravnopravnosti izdvojili smo sljedeće:

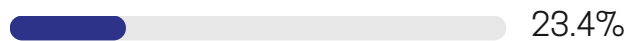
- Politički, pravni i institucionalni okvir
- Ekonomski izazovi
- Obrazovanje i obuka
- Zdravstvena zaštita
- Učešće u javnom i političkom životu
- Nasilje zasnovano na (s)polu

PREMA DOBI

Do 20 godina starosti

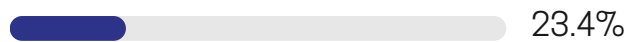
Od 20 do 30 godina starosti

Od 30 do 40 godina starosti

Od 40 do 50 godina starosti

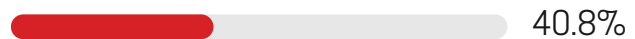

Preko 50 godina starosti

PREMA MJESTU ŽIVLJENJA

Urbana područja

Ruralna područja

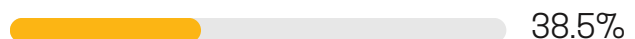

PREMA OBRAZOVANJU

Srednja škola

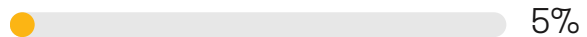
Visoka škola

Viša škola

Postdiplomski studij

Osnovno obrazovanje

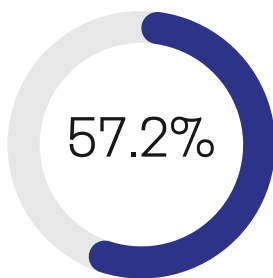
Nema završeno osnovno obrazovanje

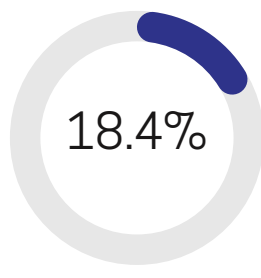
SITUACIONA ANALIZA

REZULTATI I ANALIZA ANKETNOG ISPITIVANJA

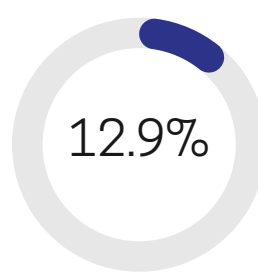
Stepen zaposlenosti i nezaposlenosti u Brčko distriktu BiH

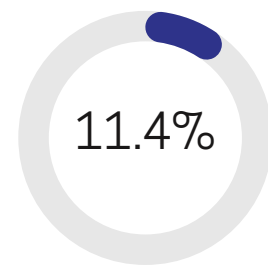
ZAPOSLEN/A

NEZAPOSLEN/A

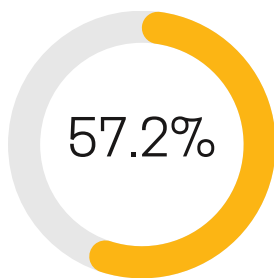

ZAPOSLEN/A
NA ODREĐENO
RADNO VRIJEME

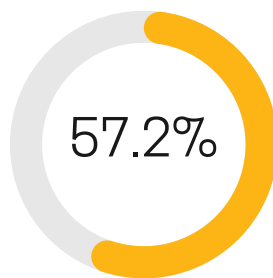

OSTVARUJE PRIHODE
POVREMENO;
HONORARNO,
STUDENSKI UGOVORI I
DRUGO

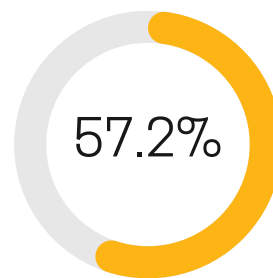
Zastupljenost na poslovima niže i srednje stručne spreme na radnim mjestima u javnom sektoru i strukturama vlasti u Brčko distriktu BiH

ŽENE SU VIŠE
ZASTUPLJENE

MUŠKARCI SU VIŠE
ZASTUPLJENI

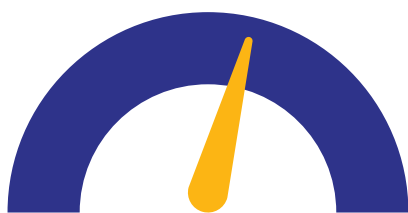

JEDNAKO SU
ZASTUPLJENI

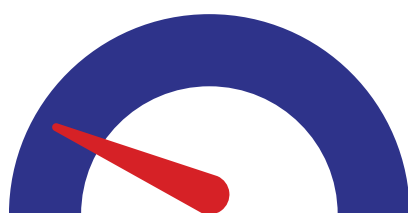
SITUACIONA ANALIZA

REZULTATI I ANALIZA ANKETNOG ISPITIVANJA

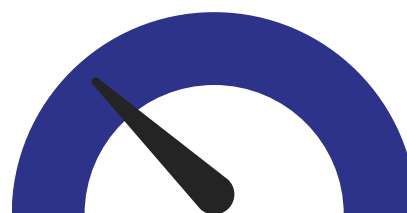
Zastupljenost žena i muškaraca na poslovima visoke stručne sprema a radnim mjestima u javnom sektoru i strukturama vlasti u Brčko distriktu BiH

57,5 % SMATRA DA SU MUŠKARCI VIŠE ZASTUPLJENI

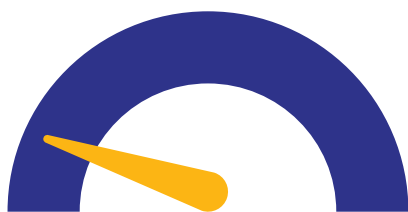

16 % SMATRA DA SU ŽENE VIŠE ZASTUPLJENE

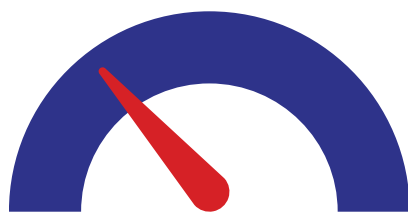

26,5 % SMATRA DA SU JEDNAKO ZASTUPLJENI

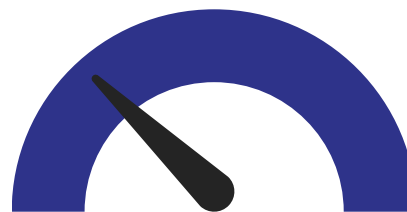
Sposobnosti žena i muškaraca za obavljanje rukovodećih, menadžerskih i organizacionih poslova

13 % SMATRA DA SU MUŠKARCI VIŠE SPOSOBNI

29 % SMATRA DA SU ŽENE VIŠE SPOSOBNE

58 % SMATRA DA SU JEDNAKO SPOSOBNI

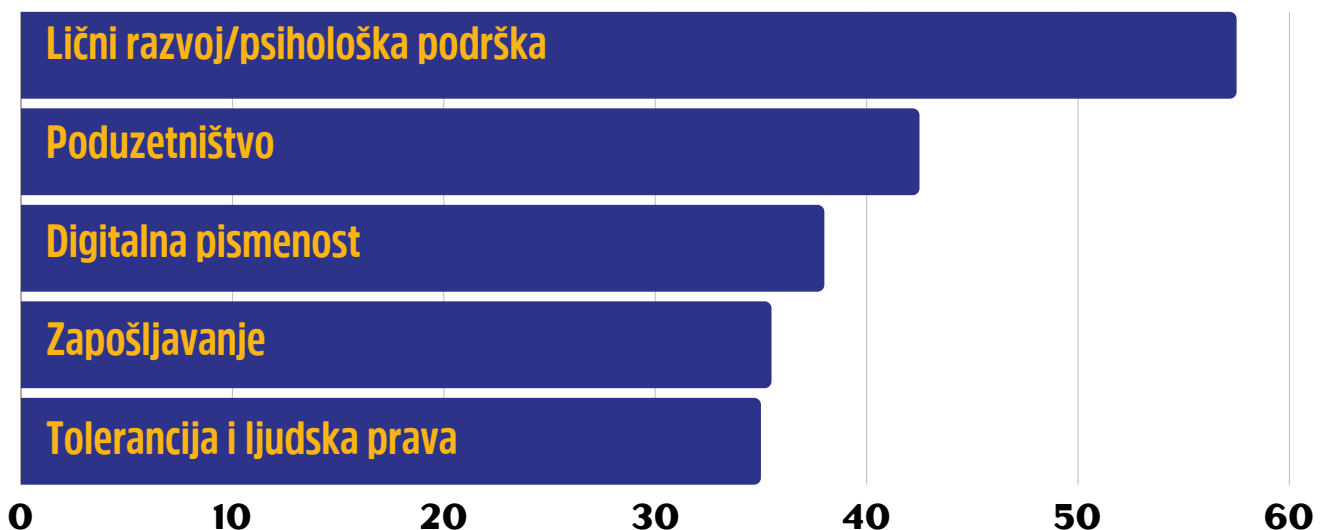
SITUACIONA ANALIZA

REZULTATI I ANALIZA ANKETNOG ISPITIVANJA

Mogućnosti unapređenja obrazovanja za žene i muškarce

Najzanimljivije teme u okviru neformalnog obrazovanja za građanke i građane Brčko distrikta BiH

SITUACIONA ANALIZA

REZULTATI I ANALIZA ANKETNOG ISPITIVANJA

Mišljenje o postojanju programa ili inicijativa usmjerenih na prevenciju i promociju zdravlja žena i muškaraca

U Brčko distriktu BiH, od broja anketiranih, **49,3%**, smatra da ne postoji dovoljno programa ili inicijativa ni za žene niti za muškarce. Dok samo **26,9%** smatra da postoji dovoljno programa ili inicijativa usmjerenih na prevenciju i promociju zdravlja žena i muškaraca podjednako. Prema dobijenim odgovorima zaključujemo, da je većina građanki i građana generalno nezadovoljno kada je u pitanju nivo svijesti o važnosti prevencije i zdravstvene zaštite u zajednici, te je **16,9%** onih koji uopšte nisu upoznati da postoje isti u Brčko distriktu BiH.

Zadovoljstvo građanki i građana socijalnim programima podrške za žene i muškarce u Brčko distriktu BiH

U Brčko distriktu BiH, od broja anketiranih, **48,8%** anketiranih smatra da je dostupnost na nezadovoljavajućem nivou, dok dodatnih **28,4%** nije upoznato sa raspoloživim programima. Detaljnije analizirajući pojedinačne dobijene odgovore, dolazimo do zaključka da muškarci znatno manje (za čak 36%) poznanju dostupnost socijalnih programa, što je posebno izraženo kod anketiranih žena sa nižim nivoom obrazovanja i zaposlenjem.

Dostupnost i efikasnost pravosudnih sistema u rješavanju slučajeva nasilja po osnovu (s)polu

U Brčko distriktu BiH, od broja anketiranih, čak **55%** smatra da pravosudni sistem ne radi efikasno i ažurno sa aspekta dostupnosti i efikasnosti pravosudnih sistema u rješavanju slučajeva nasilja po osnovu (s)polu, dok **19%** nije uopće informisano o ovom pitanju. Nivo zadovoljstva građanki i građana o dostupnosti i efikasnosti pravosudnih sistema u rješavanju slučajeva nasilja po osnovu (s)polu je na nivo **26%**. Ovome u prilog govori činjenica da skoro polovina anketiranih, i to **46,5%** uopšte nema informacija niti je informisana o tome da postoje posebni mehanizmi zaštite i podrške ženama i muškarcima u situacijama rizika, dok **18,5%** misli da postoje (što je također veoma diskutabilno mišljenje).

ZAKLJUČAK

SMARTly connected!

SMART GAP – Pametni Gender akcioni plan Brčko distrikta BiH se implementira uz podršku regionalnog projekta SMART Balkan – Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan kojeg provodi Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Center for Research and Policy Making (CRPM) i Institute for Democracy and Mediation (IDM), a finansijski podržava Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške.

Situaciona analiza rodne ravnopravnosti u Brčko distriktu BiH ističe urgentnost integranog pristupa koji uključuje ključne aktere u zajednici - vladine institucije, međunarodne organizacije, civilno društvo i privatni sektor - u koordiniranim akcijama za promociju rodne ravnopravnosti. Prepoznavanje interseksionalnosti izazova s kojima se suočavaju žene i djevojčice u Brčko distriktu BiH je esencijalno za kreiranje inkluzivni i efektivnih strategija.

Za postizanje održivog napretka, neophodno je ne samo angažovanje svih sektora društva u sinergijskim naporima, već i stroga implementacija i nadzor postojećih zakonskih okvira, planova i strategija. Pritom, prikupljeni podaci i rodno osjetljive analize trebaju inicirati razvoj novih politika i programa. Također, bitno je institucionalizirati rodnu perspektivu u sve faze političkog odlučivanja i programskog planiranja, uz osiguranje adekvatnog budžetiranja i resursa.